

DARTORDE AFIRIKKI WONANDE KAANE BII AADAMA E KAANE YIMBE

Aranan

Leyde Afirikki ngonde nder Hawjoore go'tummbaaku Afirikki, kaɓɓodiide e Dartorde innditirteende Dartorde Afirikki wonande Kaane bii-aadama e Kaane yimbe ;

Dow miccintinde koo Hooreeɓe Leyde e Hooreeɓe battaa en, ndartini jonnde wafunde Morowiya, Leydi Liberiya, 17 yaade 20 lewru jedɗaɓurdu 1979, duum won dartinannde 115 (XVI). Dartinannde ndeen, na haɓɓodii winndude anniya Dartorde Afirikki wonande Kaane bii-aadama e Kaane yimbe. Dartinannde ndeen na teddini tabintinde ko ɓantata de reena Kaane bii-aadama e Kaane yimbe ;

Dow jabande Dartorde Hawjoore go'tummbaaku Afirikki, hende e do fukkini koo ndimaaku, potal, sariya, nedɗaaku won ko leeɓi tewteede heɓa koreeji Afirikki keɓa ko yonani ɓoy, hebbinee ;

Dow hollitinde aadi tedduɗo mo ɓe adi nder sardi 2, Dartorde nde, koo ɓe ndaroto heɓa laamu jiimu Afirikki timma, faa hannden koo ɓe ɓeydan nanngondirde e wallondirde heɓa ɓe ɓeyda weltaare koreeji Afirikki, faa hannden koo ɓe ndaroto Leyde ngollida dooɗo ɓe lunndaaki Dartorde Kawral Leyde (faransiire na innditira ONU) e Anndingol kuubungol dow Kaane bii-aadama e Kaane yimbe ;

Dow anndude koo woodude finaatawaaji e badaaji, e neesuuji Afirikki, leeɓaa yeggiteede nder tabintinde, dume won Kaane bii-aadama e Kaane yimbe ;

Dow anndude aranan fu, koo Kaane bii adama mawɗe de, kaɓodaakinaa e tagu ɓiɓɓe aadama en, duum saabi de adunaaru fu na reena de ; didaɓal, dewal Kaane yimbe tabintinta kaane bii-aadama ;

Dow jabude koo hanere e ndimaaku mono fu, na haɓɓodii e yonere mono fu ;

Dow rafi sikkitorde koo tilay, hannden hannden, haanere ɓantaare daranee, koo haanere siwil en, e haanere politikki cenndataako e haanereji riiku, haanereji yimbe, e haanereji finaatawaa, yuude no njoyyɨniraa faa e kibɓuki adunaaru ; faa hannden, yo nde haanereji riiku, haanereji yimbe e haanereji finaatawaa tabiti, ndeen haanere siwil en e haanere politikki tabitata.

Dow hakkilande koo na yoni Afirikki fu rimɗa, keddiibe e maccangaaku ɓe, kewta ko'e muɓɓoy, nedɗaaku muɓɓoy ; daree faa laamu jiimu, jiimu kesu, senndiiru (Afirikki disid) haɓɓondirndu e lenyol, e nguru ɓanndu, siyonismi, konuuji janani naatirdi Leyde semmbe, senndiiru laatiindu fu, ko ɓuri du senndiiru haɓɓodiindu sii, mbuuduuri, nguru ɓanndu, ndewaaku / goraaku, demngal, diina, miilo politikki.

Dow hollitinde koo na ndaranii ndimaaku e Kaane bii-aadama e Kaane yimbe ngonde nder

gollitirdi Hawjoore go'tummbaaku Afirikki e hawjooreji, hakkunde Leyde e Leyde : haalaaji, konnguli, aadiji e laawi tabintinaadi.

Dow rafi sikkitondirde koo kambe njoni daranaade bantaare e ndeenaagu Kaane bii-aadama e Kaane yimbe, e ndimaakuuji biibe-aadama en, alla e Afirikki do, na dum hakkilanaa sanne.

Ko rewti dum dartinaama :

TUMMBERE GO'ABERDE : HENDE KAANE E YONEREEJI

TUMMBITERE GO'ABERDE : HENDE KAANE BII AADAMA E YONEREEJI YIMBE

Sardi 1 :

Leyde ngonde nder Hawjoore go'tummbaaku Afirikki, kaabodiide e Dartorde Afirikki nde, njabanii kaane, yonereji e ndimaakuuji limtaadi nder Dartorde nde ; Leyde deen ndartinii koo tabintinan sariyaaji e laawi ndeweteedi heba kaane, yonereji e ndimaakuuji, dum fu d um golliree.

Sardi 2 :

Mono fu na haani nawtoroo kaane e ndimaakuuji ndartinaadi de tabintinaa nder Dartorde nde, doodo senndiiru senndirtaake taadu : lenyol, mbuuduuri, nguru banndu, ndewaaku/ngoraaku, demgal, diina, miilo kaabodiingo politikki maa miilo laatiingo fu, yuudi, jawdi, rimeede, ko laatii fu

Sardi 3 :

1. Sariya yo fotan yimbe fu ;
2. No sariya reenirta oo nih, leebi reenirde oo to du.

Sardi 4 :

Bii-aadama na wodii doolfeede. Bii-aadama fu na jey teddineede, teddinee nguurdam muudum, kibbuki muudum e ne'di muudum. Dum fu dum walanaa hadeede fay go'to.

Sardi 5 :

Bii-aadama fu na jey teddineede ; teddinee taadu yo bii-aadama, teddinee taadu sariya na sara dum. Ko faggitortoo bii-aadama e ko jaasinta dum fu, dagu maccangaaku, sonnude yimbe, somnude terde maa beernde, tampiriiji maa ngadkiiji nyannugufi wadaama moda.

Sardi 6 :

Mono fu na jey rimdude, na jey reenaade. Ndimaaku fay go'to waawaaka te'teede so wanaa sariya rewaa. Nanngiree semmbe maa ommbiree semmbe wadaama mboda.

Sardi 7

1. Mono fu na leebi sadda muudum faamanee, duum won :
 - a) So haanere nde laawi gollitirdi sariya dartini lunndaama, neddo na haani yahude gosorde leebunde yaheede ;
 - b) Kaddi fu gosu gosaaka faa sariyankooɓe kolli ko a penniido, a jeyaaka limeede e jukketeɓe ;
 - c) Neddo fu na haani tawree ballo gosu ; na jey yi'ude ballo mo muuyi wara walla dum;
 - d) Neddo fu na haani heba gosilaweede so goseteedo.
2. Fay go'to leebaa jukkee so sariya fukkinaayno jukkannde ndeen. Jukkannde walaa jukketeende so jukkannde ndeen fiyaa muudum anndaakano illa ko jukkantee dum wadaay.

Sardi 8 :

Ndimaaku yonki, golle, rewude diina mo haajaa, dum fu na dum woodani mono fu. So ko neddo wadata walaa ko bonnanta suudu baaba, fay go'to waawaa dooldude neddo heba taa wada ko wadata duum.

Sardi 9 :

1. Haanere humpitere na wonani mono fu.
2. So neddo fercaay sariya, hanere miilo, e yaajinde miilo ngoon na woodani mono fu.

Sardi 10 :

1. So neddo fercaay sariya, na waawi hawritinde e wobbe wada waalde.
2. So baka ko wi'aa nder sardi 29 dum walaa, goddo waawaa dooldude neddo tawee nder waalde.

Sardi 11 :

Haanere hawritinde e wobbe wada kawrital na wonani mono fu. So ndeenaagu Leydi, ndeenaagu neddo, cellal, ne'di, na waawi bonude, haanere hawritinde walaa.

Sardi 12 :

1. Haanere yahude do haajaa, haanere joodaade do muuyi nder Leydi na wonani mono fu so fercaay sariya.
2. Haanere dillude Leydi laatiindi fu, maa wartude, haajaa tawee Leydi neddo, na wonani mono fu. Haanere nde hadataake so wanaa nde tawaa koo ndeenaagu Leydi,

ndeenaagu nedfo, cellal, ne'di, na waawi bonude.

3. Tampinaado Leydi muudum fu, na waawi yahude Leydi ngo'ndi, dagu no sariya Leydi ndiin yamiri nih, tawee fercay laawi gollitirdi hakkunde Leyde e leyde.
4. Beero tawaado nder Leydi haabodiindi e Dartorde nde, waawaaka riiweede Leydi ndiin so wanaa sariya rewaa.
5. Hawronndinde werbe hewbe riiwa wadaama mboda. Ko buri heewude, riiwo riiwo ngoon, yo riiwude yuuroobe Leydi ngo'tiri, kawtube lenyol, mbuuduuri maa diina.

Sardi 13 :

1. Bii Leydi fu na waawi daranaade hawju gollleeji Leydi muudum, maa daranoo hoore muudum, maa wada godfo loomta dum, tawee sariya fercaaka.
2. Haanere hebude gollal nder gollleeji gofernema na wonani bii Leydi fu.
3. Mono fu na waawi nawtoraade ko suudu baaba (gofernema) jey, tawee fercaay no sariya yamiri.

Sardi 14 :

Haanere jeyal na woodani mono fu. Haanere nde hadataake so wanaa nde haabodii bononda hu'nde nafaore suudu baaba, de tawee sariya rewaa de haanere ndeen hadaa.

Sardi 15 :

Haanere gollal na woodani mono fu, tawee gollidiibe wobbe burnaaka wobbe, tawee potube golle yo potu njobdi.

Sardi 16 :

1. Hannere yamfude faa wooda na wonani mono fu, yamfirde banndu, yamfirde yonki.
2. Leyde kaabodiide e Dartorde nde mbi'ii ngadan no ngadata fu heba yimbe keba njamu, nyawudo du heba sawreede.

Sardi 17 :

1. Haanere mbirdi na wonani mono fu.
2. Muuyudo fu na waawi daranaade do woni heba nguurndam bura woodude nde weeti fu.
3. Bantaare e ndeenaagu ko haabodii ne'diiji e finaatawaaji na yonani Leydi fu, hende e tabintinde Kaane bii-aadama e Kaane yimbe

Sardi 18 :

1. Baade won ngeeyu suudu baaba. Ndelle kanaa Leydi fu daranoo baade, heba ndeenaagu, njamu e ne'di wada.
2. Na tilsani Leydi fu, daranoo baade heba wallita finaatawaaji lobbi di tabita.
3. Na yonani Leydi fu, daroo heba senndiiru debbo timma, daroo heba haanere rewbe e

haanere sukaaɓe tabita dagu no sariyaaji hakkunde Leyɗe e Leyɗe yamiri nih.

4. Neyeeɓe e njogiiɓe mallal fu, na kaani wallireede dagu no yonirani ɓoy, hawrana mono fu ndeenaagu ɓanndu e ndeenaagu yonki.

Sardi 19 :

Yimɓe fu yo potu. Be potu nedɗaaku e haanere. Walaa ko waawi wafude heɓa wi'ee ɓee yimɓe na ɓuri ɓee to yimɓe.

Sardi 20 :

1. Suudu baaba fu na jey wonude. Suudu baaba fu na haani tawee kam jey hoorem. Rewa doon dartina no ɓantortoo, e laawol ngol jey rewude heɓa ɓantoo.
2. Suudu baaba wadaandu maccuɗo, tampinaandu fu, na jey durwude te'ta hoore muudum tawee wallitoraakinaa kabitirdi di Leyɗe fu anndi fiyaa muɓɓoy.
3. Leydi ngonndi hen Dartorde nde fu, na jey daranaade suudu baaba durwooru heɓa hewta hoore muudum e yananɓe, yuude politikki, riiku faa e anndal.

Sardi 21 :

1. Leydi fu, kam jey jawdi muudum, wada ko ɓurani dum fu, dow nafaa suudu baaba fu. Suudu baaba waawaaka haɗeede duum.
2. So Leydi te'taama ko jey, Leydi ndiin na waawi rewa yama faa hewta ko te'taa duum ; de beydane ko yoni beydaneede.
3. So Leydi na nawtoroo jawdi muudum, kanaa tawee nafaa oon bonnataa ko woni hakkunde muudum e jende godde de na haɓɓodii rafi toonyondirde, gollidinde, rewude sariya hakkunde Leyɗe e leyɗe.
4. Leyɗe ngonande Dartorde nde, anniyoke nawtoraade jawdi muɓɓoy tawee no ɓuri sembinirde go'tummbaaku e wallitondirde Afirikki ɓuri haɓɓude ɓoy hoore.
5. Leyɗe ngonande Dartorde nde, anniyoke timminde faggitoreede heɓa yimɓe Leydi fu keɓa nawtoroo jawdi Leydi ndiin. Ko ɓe ɓuri daranaade fu, yo timminde faggitoragol ngol kawrite ngonde nder Leyɗe kewde de, paggitortoo yimɓe de.

Sardi 22 :

1. Haanere ɓantaare riiku, ɓantaare yimɓe e ɓantaare finaatawaaji na wonani yimɓe fu, tawee na ɓe ngondi ndimaaku maɓɓe, nedɗaaku maɓɓe, na ɓe mbaawi nawtoraade ko adunaaru fu jey.
2. Na yonani Leyɗe fu, ngo'tiri ngo'tiri maa kawrita, ndaranoo hanere ɓantaare.

Sardi 23 :

1. Haanere jam e ndeenaagu na wonani yimɓe fu, illa e Leyɗe muɓɓoy faa e Leyɗe janane. Dartorde Kawral Leyɗe (faransiire na innditira ONU) e Dartorde Hawjoore go'tummbaaku Afirikki ndartinii wallondirde e yidfonndirde ; duum du gollirtee

hakkunde Leyde e leyde.

2. Heba jam, wallondirde e yidondirde semmbinee, Leyde ngonde hen Dartorde nde kadfi :
 - i. Mo Haanere reeneede nde dafbi ndeenaagu dagu no sardi 12 Dartorde nde fukkiniri nih, waawaa gollude golleeji mbonnanooji Leydi ndi yuuri ndi, maa Leydi ngonndi hen Dartorde nde fu ;
 - ii. Neddo waawaa wallitoraade Leydi njabundi dum ndi, bonnana Leyde godde, ngonde hen Dartorde nde.

Sardi 24 :

Haanere piilki lobbi, kuufuki, bantoohi, na wonani yimbe fu.

Sardi 25 :

Leyde ngonde hen Dartorde nde fu na njoni ndaroo, banta kaane e ndimaakuuji ngondi nder Dartorde nde fu, bantira jannde, mbirdi ; nde daroo du faa hannden heba ndimaaku fu e haanere fu, tawee na fibondiri e yonere muudum.

Sardi 26 :

Leyde ngonde hen Dartorde nde fu, na njoni tabintinde ndimaaku Gosirde ; de de mballa Leydi fu heba sarwiisiji mawdi mballooji bantaare e reenere kaane e ndimaakuuji di Dartorde nde tabintini.

TUMMBITERE II : HENDE E YONEREEJI

Sardi 27 :

1. Yonereji na ngoni hakkunde mono fu e baade, e yimbe, e Leydi, e taye taye Leydi, e yimbe Leyde adunaaru fu.
2. Yonereji e ndimaakuuji mono fu, mbaawaa sellude so kakkilanaay yonereji e ndimaakuuji wobbe, ndeenaaguuji yimbe hewbe, ne'di e ko nafata suudu baaba fu.

Sardi 28 :

Na yoni mono fu, teddina yimbe taa senndiiru tawee fay gere ; faamitondira e maabe faa teddeengal e yarlondirde wada.

Sardi 29 :

Mono fu na yoni :

1. Daranoo bantaare baade, potal e teddeengal baade ndeen ; teddina be hawti inna e/maa baaba, de walla be so be mballeteebe ;

2. Wallita suudu baaba, wallira dūm no waawiri fu, daranoo dūm ;
3. Waɗa no waɗata fu taa lunndoo ndeenaagu Leydi ndi yuuri maa ndi woni ;
4. Waɗa no waɗata fu taa lunndoo ndeenaagu Leydi ndi yuuri maa ndi woni ;
5. Daroo wallita Leydi muudum rimɗa, hiɓɓa ; so Leydi muudum habdaama, daroo sanne dagu no sariya yamiri nih ;
6. Golla kadde ko waawi fu, yoba ko sariya wi'i yobee fu heba Leydi yaara yeeso ;
7. Daroo taa finaatawaaji Afirikki lobbi di lalla, nder sawraare, nder faamitondirde ; daree heba yimbe korsina nedɗaaku ;
8. Daroo kaddi ko waawi fu, e no waawiri fu, heba go'tummbaaku Afirikki laatoo.

TUMMBERE DIDABERDE : GOLLITIRDI MBALLITORDI

TUMMBITERE I : TAYERE KAANE BII AADAMA E KAANE YIMBE : YIMBE MAYRE E HAWJAGOL MAYRE

Sardi 30 :

Hawjoore go'tummbaaku Afirikki waɗanaama tayere daraniinde Kaane bii-aadama e Kaane yimbe nder Afirikki na innditiree "Tayere" ; nde daranaakinaa bantaare e ndeenaagu Kaane bii-aadama e Kaane yimbe nder Afirikki.

Sardi 31 :

1. Tayere nde yimbe sappo e go'o wondi. Nder biɓɓe Afirikki buruɓe dawla, anndiraabe nedɗaaku, rafi fewre, rafi yidinere, njogiibe anndal faro Kaane bii-aadama e Kaane yimbe, nder maɓɓe yimbe been cubetee. Nder subo-subo ngo, anndanbe sariya buretee hakkilaneede.
2. Ngondo nder Tayere nde fu, dow inndem wonani.

Sardi 32 :

Leydi fu nedɗo go'to jey tawreede nder Tayere nde.

Sardi 33 :

Kawrital Hooreebe Leydi e Hooreebe battaa en won cubotoongal yimbe Tayere nde. Nder subagol ngol, mono fu kam e Alla anndidi. Inde yimbe cubeteebe ɓe, tawataakenaa inde yimbe Leyde ngonanande Dartorde Afirikki nde.

Sardi 34 :

Leydi ngonanndi Dartorde Afirikki nde fu, na waawi tawreede yimbe dido kaajaabe taweede nder yimbe Tayere nde. Kanaa tawee mono e maɓɓe fu, yuurataanaa nder Leydi ngonanndi Dartorde nde. So Leydi ngo'tiri muuyii wa'tude yimbe dido nder Tayere nde, kanaa dido ɓe, tawee njeyaaka Leydi ngo'tiri.

Sardi 35 :

1. Sekereteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki yamiran Leyde ngonande Dartorde Afirikki nde fu, kollita, illa subagol na heddii ko wadi lebbi nay, yimbe muɓboy kaajaabe taweede nder Tayere nde.
2. Sekereteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki dartinira inde kaajaabe subeede dagu no yi'e fulfulde/pulaar njokkondirta nih, de inde deen nildee Hooreebe Leydi e Hooreebe battaa en

Sardi 36 :

Yimbe Tayere nde, duubi jeegom ittantee, so diin taabo, nde wo'tere mono fu waawi subeede gadin. De nayo artaabe cubaa illa e aranal be, duubi didi de timmina ; tato heddiibe be, duubi nayi, de ko ittanoo timma.

Sardi 37 :

Subo subo ngo na timma, Hooreejo kawrital Hooreebe Leydi e battaa en, na subaroo podooje yimbe be haala muɓboy haaletee nder sardi 36.

Sardi 38 :

Gada subo subo ngo, ittaabe be anndinan jawdi muɓboy de anndina koo keedantaa fay go'to, njoppataa laawol ngol ndewnaa.

Sardi 39 :

1. So neddo Tayere nde, maayii maa yoppii lunnde muudum, kanaa hooreejo Tayere nde hollita Sekereteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki ; kam faaminta koo lunnde ndeen walaa njewudo illa nyannde mayde nde maa illa nde lunnde ndeen yoppanoo nde.
2. So yimbe Tayere nde fu, kawrii paamitondirii koo won njoppudo golle muudum tawee wanaa yoppu heba warta adita, maa won mo waawataa gollude golle muudum gadi, Hooreejo Tayere nde, hollitan Sekereteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki ; kam du hollita koo jonnde yoppaande nde walaa joomiyo.
3. So ko wi'aa dow dum wadii, kawrital Hooreebe Leydi e battaa en tewtata loomtoowo mo walaa doon, de tawee ko heddii ko o tayananoo yottoo, waday lebbi jeegom.

Sardi 40 :

Ngondo nder Tayere nde fu, nyaaman laamu faa do loomtoowo dum wari loomti dum.

Sardi 41 :

Sekereteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki yi'tata Sekereteere Tayere nde ; kam hokkata o walliibe e gollitirdi njonudi. Walliibe be e gollitirdi di e gollleeji di, dum fu, yo Hawjoore go'tummbaaku Afirikki darantoo dum.

Sardi 42 :

1. Tayere nde subortaakonaa hooreejo muudum e ndewtudo dum fu, duubi didi ; gada d iin, na be mbaawi subeede duubi didi godfi.
2. Tayere nde joyyinta laawi muudum gollitirdi.
3. Heba duudal wi'ee na yoni, kanaa wada yimbe njeddo.
4. So nder sufo sufo, cubeteefe potii cubiibe, mo Hooreejo subowii hebeta.
5. Sekereeteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki na waawi taweede kawrite Tayere nde. De o subataako so na subee, tawataake so na hollee kebugo yimbe. De Hooreejo Tayere nde na waawi dabee haala so na jogii ko hollita yimbe.

Sardi 43 :

Nde rewi faa be cubaa, e faa doodo be acciti golle mo be cubanaa, kebal e dawla mo haanere nder Leyde anndani ndaraniibe Leyde muɓɓoy njannandi fu, na woodani be, dagu no laawi Hawjoore go'tummbaaku Afirikki fukkiniri nih.

Sardi 44 :

Ko yimbe Tayere nde njey hokkeede e beyditaneede fu yaarataanaa dagu no Hawjoore go'tummbaaku Afirikki fukkiniri nih.

Sardi 45 :

Ko Tayere nde riiwata won ko rewti dum :

1. Bantaare Kaane bii-aadama e Kaane yimbe, ko buri fu :
 - i.Hawrondinde anndal, hebude hakkillooji dow ko habɓodii Kaane bii-aadama e Kaane yimbe nder Afirikki, wadude kawrite e jonndeeji anndal, hollitinde anndal nji'taangal, janjinde ndaraniibe, nder Leydi faa e Leyde, Kaane bii-aadama e Kaane yimbe, hollude gofernema ko miilii maa dabude dum wada gadkiiji.
 - ii.Winndude sariyaaji baareteedi heba gofernemaaji Afirikki ada laawi njokketeedi de sadɗaaji kadooji yimbe monoraade Kaane bii-aadama, Kaane yimbe e ndimaakuuji njifa.
 - iii.Gollidinde e sarwiisiji Afirikki mawdi e sarwiisiji jende godde faa hannden, heba bantaare Kaane bii-aadama e Kaane yimbe hebee.
2. Daranaade ndeenaagu Kaane bii-aadama e Kaane yimbe dagu no Dartorde Afirikki nde fukkiniri nih.
3. Laabinde sardiiji di Dartorde Afirikki nde tabintini so Leydi ngonanndi Hawjoore go'tummbaaku Afirikki, maa nder taye Hawjoore go'tummbaaku Afirikki, maa nder Hawjoore nde Hawjoore go'tummbaaku Afirikki anndi fiyaa muudum fu, so Leydi ndiin dabɓii laabinaneede.
4. Gollude gollleeji di Kawrital Hooreefe Leydi e battaa en wi'i gollce.

TUMMBITERE II : HENDE E LAAWI TAYERE NDE

Sardi 46 :

Tayere nde na waawi wallitoraade ko muuyi fu ; Sekereteere Hawjoore go'tummbaaku Afirikki, maa mbaawudo wallude nde fu na waawi hettinaneede.

Sardi 47 :

So Leydi ngonndi hen tawii ko Leydi ngo'ndi, ngonndi hen, lunndoke laawi Dartorde nde, Leydi lunndiindi ndi, na waawi winndee hollee koo lunndoke. Winndannde nde hokkete Sekereteere Hawjoore go'tummbaaku Afirikki e Hooreejo Tayere nde. So rewii faa winndannde nde yehii, Leydi lunndiindi ndiin, hollitan, taa bura lebbi tati, ko woni ; na ndi jey laabinirde gollitirdi sariya ko woni fu ; ndi holla laawi ndeweteedi, laawi ndewaadi e laawi di ndi rewii.

Sardi 48 :

So winndannde nde hewtirii Leydi lunndiindi ndi lebbi tati, so lunndannde ndeen lunnditaaka, maa lunnditiraaki no fotirani Leyde didi de fu, Leydi muuyundi fu na jogii laawol jaarirde haala kaal Tayere to, e winndannde ; winndannde nde yaha to Hooreejo Tayere nde, to Leydi lunndiindi ndi, e to Sekereteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki.

Sardi 49 :

Baka ko winndaa sardi 47 dum, so Leydi tawii koo Leydi banndum lunndoke laawi Dartorde Afirikki nde, Leydi ndiin na waawi wullitaade Tayere nde, hollita hooreejo mayre, hollita Sekereteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki e Leydi lunndiindi ndiin fu.

Sardi 50 :

Tayere nde waawaa daranaade lunndannde nde so wanaa tawee koo laawi njonudi reweede de lunndannde lunnditoo fu, ndewaama ; maa tawee Tayere nde tawaanaa koo rafi lunnditaade lunndannde nde yo booyu faa narnditi ba won ko woni.

Sardi 51 :

1. Tayere nde na waawi wi'ude Leyde de potaade, kollita dum no haala muɓɓoy yahrata.
2. So haala kaal waraama heba haalee, Leydi fu na waawi tewtude loomtoowo dum de holla maa winnda holla ko woni.

Sardi 52 :

So rewii faa Tayere nde hebii faamitoke no haalaaji diin njahrata, yuude ko Leyde de kolliti dum faa e ko yi'tani hoore muudum ; so rewii faa Tayere nde termii Leyde de paamitondira

tawee na kakkilani Kaane bii-aadama e Kaane yimbe, Tayere nde na waawi, tawee taa booya sanne dugu no sardi 48 yamiri nih, wadude winndannde holloore ko dartini dow haala kaal. Winndannde ndeen hokkee Leyde deen, de hokke Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en.

Sardi 53 :

So winndannde nde waraama heba hokkee fu, Tayere nde na waawi hollitinde Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en, hakkillooji leebudi wallitoreede.

Sardi 54 :

Nde Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en ngal wanaa juujuurewal hawri fu, Tayere nde na hollitin ko golli.

Sardi 55 :

1. Fadde kawrital ngal wanaa juujuurewal e hawrude fu, Sekereteere Tayere nde, hollan ko haaletee, baka ko Leyde kabodiide e Dartorde Afirikki nde kaalata dum ; o hollitan dum yimbe Tayere nde fu heba yamtinoo Tayere nde so na kaajaa.
2. Tayere nde na waawi yamtineede so kaajaabe burii feccere yimbe Tayere nde.

Sardi 56 :

Heba haala njaaraaka Tayere to, kabodiika sardi 55 e Kaane bii-aadama e kaane yimbe, heba ka hakkilane, kanaa :

1. Hollee moy haajaa ka haalee fay so kaajaado oon dabbii Tayere nde, taa holla inndem ;
2. Tawee na habodii e Dartorde Hawjoore go'tummbaaku Afirikki maa dartornde nde ;
3. Taa tawree jennooje maa ko huyfinta Leydi mbi'aandi yo lunndi ndiin, maa Taye taye Hawjoore go'tummbaaku Afirikki ;
4. Taa laato hawrondinde kibaaruuji di kibaarujum maa kibaarunkoobe kokki ;
5. Tawee gada gosuuji njeeyitaadi ngosaa so wanaa tawaakanaa koo yeeyitagol gosa ngol yo booyu faa diwiti ;
6. Tawee gada gosu yeeyitaangu gosaa ngu, booyiraay noon fu de waddaa maa tawee waddama Tayere do, illa nde yonunoo waddeede nde ;
7. Tawee wanaa haala tayiraaka laawi Dartorde Kawral Leyde (faransiire na innditira ONU), maa Dartorde Hawjoore go'tummbaaku Afirikki, maa laawi Dartorde nde'.

Sardi 57 :

Fadde haala haala e haaleede, Hooreejo Tayere nde hollitan Leydi kaaleteendi ndiin haala kabodiika e muudum.

Sardi 58 :

1. Gada Tayugol haala Tayere, so tawaama won haala maa haalaaji kaaludi haala lunnandane Kaane bii-aadama e kaane yimbe, Tayere nde na jey hollitinde Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en ko woni nder majjum.
2. Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en, na waawi wi'ude Tayere nde wada no wadata fu, faamitoo faa wooda de holla ko woni ; wada winndannde holloore ko woni e ko leebi wadeede heba fu gasa.
3. So Tayere nde tawii doole wadde lawlaw, na nde waawi yi'oyde Hooreejo Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en heba wada dum hakkilanee hunnde.

Sardi 59 :

1. Ko dartinaa nder tummbitere nde fu, na wodii holliteede be baka muɓboy walaa, faa doodo Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en yoofii laawol.
2. De hadataa Hooreejo Tayere nde na waawi hollitinde dum yimbe so Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en yoofii laawol.
3. Hooreejo Tayere nde na waawi hollitinde yimbe winndannde holloore ko tayere nde golli, so Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en yeevitodoke winndannde ndeen.

TUMMBITERE IV : LAAWI GOLLITIRDI**Sardi 60 :**

Tayere nde wallitoroke Haanere nder Leyde haɓbodiinde e Kaane bii-aadama e kaane yimbe, ko buri fu laawi gollitirdi Afirikki kaɓbodiidi e Kaane bii-aadama e kaane yimbe, beydi laawi gollitirdi kaɓbodiidi Dartorde Kawral Leyde (faransiire na innditira ONU), kaɓbodiidi e Dartorde Hawjoore go'tummbaaku Afirikki, kaɓbodiidi Anndinere Kaane bii-aadama, laawi gollitirdi goddi faa hannden di Kawral Leyde, beyda Leyde Afirikki hende e Kaane bii-aadama e kaane yimbe, beyda laawi gollitirdi di taye taye kaɓbodiide Kawral Leyde tabintini ; Leyde deen fu na ngoni hen Dartorde nde.

Sardi 61 :

Heba Tayere nde heba yi'tana gollitirdi annditirdi laawi Haanere, de Tayere nde na hakkilani ko tabintinanoo hakkunde Leyde, haajaa tawee huubu maa seebin, na dartina gollitirdi di Leyde Hawjoore go'tummbaaku Afirikki anndi fiyaa muɓboy, ngadkiiji Afirikki ndewudi laawi Kaane bii-aadama e kaane yimbe, finaatawaaji ndariidi darnde sariya, laawi Haanere di Leyde Afirikki anndi fiyaa muɓboy e sariyaaji e miilooji goddi kaɓbodiidi e majjum.

Sardi 62 :

So rewii faa Dartorde nde fuddaama gollireede, Leydi ngonndi hen fu, wi'ii wadan, duubi d iddidi fu, winndannde dow sariyaaji ndartinaadi heba Kaane e ndimaakuuji di Dartorde nde dartini di fu, ngolliree.

Sardi 63 :

1. Leyde ngonude hen Dartorde Afirikki nde, na njeɣ ma'ndinnde, jaɓande, rewude Tayere nde.
2. Laawi jaɓirdi maa ndewirdi Dartorde nde, to Sekereeteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki.
3. Dartorde nde na jey gollireede so ko Laawi njaɓirdi maa ndewirdi Dartorde mballiniranoo doodo Sekereeteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki wadii lebbi tati, tawee Leyde njaɓude burii feccere.

TUMMBERE TATABERDE : LAAWI KEDDITIIDI

Sardi 64 :

1. So rwii faa Dartorde nde fuddaama gollireede, yimbe Tayere nde cubete dagu no laawi keedandi dum mbi'ri nih.
2. Sekereeteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki noddan kawrital Tayere nde fu, aranan, nokku Hawjoore toon. Ko rewtoyta, nde yoni de kawrital wadee ; ammaa hitaande fu, na tilsi Hooreejo o nodda fay so kawrital go'tal.

Sardi 65 :

So rewii faa Dartorde nde fuddaama gollireede, Leydi jaɓundi maa ndewundi nde, lebbi tati fukkiniirta laawi njaɓirdi maa ndewirdi di, de sakitoo fuda gollirde nde.

Sardi 66 :

So won no worndi, laawi Dartorde nde warowan beyditoroo bi'ande maa jaɓande cellude.

Sardi 67 :

Sekereeteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki hollitata leyde, koo laawi jaɓirdi maa ndewirdi pukkinaama

Sardi 68 :

Dartorde nde na waawi hegiteede maa so won Leydi muuyundi dum hegitee. Ndeen le, kanaa Leydi ndiin winnda Sekereeteere Jeneral Hawjoore go'tummbaaku Afirikki hollita. Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en haalantaake haala hegitere nde so wanaa nde tawi koo Leyde fu kollitiraama no yoniri, de tawee Tayere nde jaɓani Leydi daɓbundi hegitere nde. Ko hegitee duum hegitataake so wanaa nde tawi koo burube feccere njaɓanii hegitere ndeen. Ko hegita duum gollirtaake nder Leydi so wanaa nde Leydi ndiin holliti Sekereeteere Jeneral koo jaɓii ko hegita duum. De kanaa Leydi ndiin hedoro lebbi tati gada hollitingol muudum Sekereeteere Jeneral.

*Tabintinaama jeddaburdu 1981,
Kawrital Hooreebe Leydi e battaa en sappo e jeetatabal
Nayrobi, Keniya*